

EĞİTİMDE NEYİ DOĞRU YAPIYORUZ?

Türk eğitim sisteminde süreç tersten işliyor.
Kervan yolda düzülür mantığı var. Araba atın
önünde değil arkasında olmalı.
Prof. Dr. Selahattin Öğülmüş

Geçenlerde 'OECD ve PISA Eğitim Direktörü Andreas Schleicher'in PISA'nın Türkiye'deki sınav sonuçlarını değerlendiren bir röportajında "Maalesef yapmış olduğumuz sınav sistemi ile alakalı olarak Türk öğrencilerin karmaşık sorunlar karşısında çözme becerilerinin olmadığını görüyoruz. Aslında bilgi olarak eksik değililer sadece artık her geçen gün değişen ve büyük sorunları olacak olan dünyanın karşısında gençlerin bu sorunlar karşısında işin içinden çıkan insanlar olarak yetiştirmemiz lazım" diyordu.

Peki; bilgi konusunda bir eksikliğimiz yoksa problem nerde başlıyor? Eğitim kavramı çok geniş bir kavram, bunu daha spesifik bir ad altında okullarda verdiğimiz eğitimin nasıl olması gerektiği üzerinde duracak olursak.

Ülke olarak bir türlü rayına oturtamadığımız en büyük problem alanı eğitim meselemizdir. Tüm kesimlerin birleştiği nadir noktalardan biri budur. Bu üzerinde çok fazla kafa yorulan bir mesele olmasına karşın bir arpa boyu yol alamadığımız ve her seferinde içeriksel olarak değişmeyen fakat sürekli yeni diye tüm kesimlerde bir kafa karışıklığına sebebiyet veren, alfabe kullanmadığımız harfin kalmadığı sınav siteleri uygulamalarımızla son bulan bir süreç haline gelmiş durumda. Sistem hakkında fikir istenen gözlüklü kır saçlı ve muhtemelen göbekli (bir şekilde Finlandiya'ya gitmiş) kişilerin "Finlondoyodo" diye başladıkları cümlelerle şekillendirilen sistemlerin verimliliğinin olmadığını defalarca test etmemize karşın bundan bıkmamamız da ayrıca bir gariplik. Bu insanlarla gireceğim tartışmada onlara söyleyeceğim tek şey "da" ayrı yazılır.

Eğitimi Öğrenci, Öğretmen, Aile ve Okul ayaklarından oluşan dört ayaklı bir masa olarak tabir edersek ayaklardan birinin olmaması ve problemlili olması masanın istenilen şekilde durmasını engelleyecektir. Finlandiya örneğinde yaptığımız temel hata bu ülkenin sadece okullarına bakmamızdır. Bir toplumun eğitim düzeyini gözden kaçırıyoruz. Toplumun eğitim düzeyini ve fikir yapısını gözünüzü çevirdiğiniz her yerde görebilirsiniz. Örneğin Finlandiya da tuvalet kâğıtları en kullanılmaz durumda olan kalitesiz kâğıtlardan üretilmektedir. Ülkemizde ise kitaplarda bile kullanmadığımız birinci sınıf kâğıttan üretilmekte. Tek bir örnekle toplumun fikrî yapısının aynı olmadığını görebilirsiniz. Bu nasıl bir gösterge olabilir dersiniz Finlandiya'nın büyük bölümünün bataklıklarla kaplı bir olmasına karşın dünya kâğıt ihracatında büyük oyuncularından biri olması, Türkiye'nin kat kat fazla olan orman yapısına karşın olduğu konuma kıyaslama işini sizlere bırakıyorum.

Büyükler, rakamları sever. Onlara yeni bir arkadaşınızdan söz ettiğinizde, size hiçbir zaman önemli şeyler sormazlar. Hiçbir zaman "sesinin tonu nasıl, hangi oyunları sever, kelebek biriktiriyor mu?" diye sormazlar size. Hep "kaç yaşında, kaç kardeşi var, kaç kilo, babası ne kadar kazanıyor?" diye sorarlar. Ancak o zaman tanıdıklarını sanarlar onu. Büyükler "pembe tuğladan, pencerelerinde sardunyalı, çatısında güvercinler olan güzel bir ev gördüm" dersiniz, bu evi bir türlü gözlerinde canlandıramazlar. Onlara : "Yüz bin franklık bir ev gördüm." demeniz gerekir. O zaman haykırırlar: "Ne hoş bir ev!.." *

Siz büyükler için rakamlardan konuşacak olursak; Bilimsel Araştırmalarda örneklem seçimi çok önemlidir. Örneklemin büyük gurubu yansıtmaya düzeyi sonucun başarısında önemlidir. Finlandiya nüfusu 5.561.389 kişidir. Ölçme, Seçme ve

Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)'nin açıklamalarına göre bu yıl Yüksek öğretim kurumları Sınavı (YKS) Temel Yeterlilik Testi'ne 2 milyon 446 bin 51 kişi girmiştir. Bakınız başvuran aday değil sınava giren aday sayısı bu.

Türkiye'de 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında, açık öğretim öğrencileri dâhil, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda 17 milyon 749 bin 900 öğrenci eğitim alıyor. Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören 7 milyon 562 bin öğrenci ile Türkiye'de yaklaşık olarak 25,5 milyon öğrenci bulunuyor. Yani Türkiye'deki öğrenci sayısı Finlandiya nüfusunun 5 katı. Bu açıdan bakılırsa okulların ve öğrencilerin birbirini yansıtmada eksiklik olacağı apaçıktır.

Assolistler en sonra demişler gel gelelim masanın öğretim ayağına. İlk çok kısa bir zaman önce yaşça benden büyük bir insana bir madalyonun aslında iki yüzü olacağını anlatmaya çalışırken bana: "Yahu bu okuyanlar da bizi toptan ahmak sanıyor da biz her şeyi biliyoruz. Devletten maaşınızı alıyorsunuz oturun işte" demişti. Fakat ne dediysem anlatamadım aslında çabamın kendim için olmadığına. Söylediği cümlenin ilk kısmında hiç kimsenin her şeyi bilemeyeceği konusunda bana katılacak olsa da öğretimlerimizin çok büyük bir kısmı ikinci cümlede diğer tarafa katılıyor.

Öğretmenin "öğrenen, öğreten, öğretmen" olmasını engelleyen şey ne? Sorusunu cevaplamak gerekiyor. Bir yerden sonra türünü sayısını karıştırdığımız öğretmenlik çeşitlerinin varlığının buna nasıl bir etkisi var. Rehberlik ve araştırma merkezi olarak inceleme bölgemizde yaptığımız öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin araştırılması anket verileri sonucunda yeni atanmış olmalarına rağmen bu denli yüksek düzeyde tükenmiş öğretmen profilinin varlığına sebep olan şeylerin araştırılması gerekiyor. Çünkü asıl gurubu yansıtacak bir öğretmen örneklemeden bu kısımda bahsedilebilir. Bir cana dokunmak suretiyle yapılan bir meslek olmaktan çıkıp maddi kaygılarla yürütölen bir meslek haline gelmiş durumda. Mesleğe girene kadar çalışıp kitaplar karıştırırken 657 ye tabii olduktan sonra gelişim adına kıl kıpırdatmaz duruma geliyoruz. Bu kısımda bir hikâye anlatmak istiyorum. "Zamanın birinde köylerden birinde elinden uçanın kaçanın kurtulduğu bir boğa varmış, madem böyle bunu değerlendirelim deyip öküzü devlet üretme çiftliğine alıyorlar. Öküz çiftlikte el ense akşama kadar yatmaya başlamış. Demişler eskiden hallerini biliyoruz nedir senin şimdi bu halin diye. Boğa ben artık DEVLET MEMURU oldum demiş. ** Kendimi de bu hikâyeye katarak bu saatten sonra sırtımızdaki yükün boynumuzdaki vebalin çok daha ağır olduğunun idrakine vararak daha çok çalışmamız gerekiyor. 1 dakika geç girdiğimiz ders yüzünden içimizi onca öğrencinin hakkına girdiğimizin idraki rahatsız etmiyorsa asıl problem burada demektir.

" Öğretimlerimizin çok büyük bir kısmı ikinci cümlede diğer tarafa katılıyor" demiştim. Bunu afaki bir dille söylemiyorum 5 yıl her sınıf kademesinde Beden eğitiminden Kur'an Öğretimine kadar her derse girip yaptığım gözlemlere dayanarak söylemekteyim. Öncelikle belirtmeliyim evet başarabildiğim dersler değildi ama deneyim açısından çok fazla şey kattığını söylemeliyim. Bir problemi eleştirmek kolaydır. Bunun yanında çözüm önerileri getirilmesi gerekir. Eğitimde yaptığımız en büyük yanlış asıl çözüm yerine kısa süreli alternatif yollar denememiz. Anne karnına kadar İngilizce dersini indirgememize rağmen bir türlü İngilizce öğrenemeyen öğrencilere bakıp nerede yanlış yapıyoruz demeden çözümü ders saatini arttırmakta buluyoruz. İlkokuldan itibaren sürekli olarak Din Kültürü dersleri okutmamıza rağmen " Öğrencilerin gittikçe dinden kopuklaşmasının temelinde yatan asıl sebep ne?" bunu sorgulamamız gerekiyor. Bana sorarsanız Dinin bir kültür olarak öğretilmesi başlı başına bir yanlış. Dersin adında en başından bir yanlış var. Din Bilgisi Ahlak Öğretilmesi ve Kültür Aktarımı daha doğru olabilir. Buna mukabil açıp inceleme şansı olmayanlar için yine rakamlardan bahsedeyim. 4. sınıf için konuşacak olursak ahlak 3. ünite, temizlik 5. ünite yer alıyor. En başta öğretmemiz gereken "Sevgi, Dostluk, Nezaket, Kardeşlik" kavramları sonlarda geliyor. Sevmediğimiz bir insandan gelen bir mesaj dikkatimizi çekmeyecektir. Ondan gelen bir haberci bizim için nezakete değer olmayacaktır. Eğer bir şeyi öğretmek ve kabullendirmek istiyorsak öncelikle onu sevmemiz, sevdirmemiz lazımdır. Fakat öğretmenlerin büyük kısmı kendini sevdirmekten yoksunken bu kısımda başarılı olabileceklerine inanmak güç bir şey. Ve onca önemsenmesine rağmen istatistiklere bakıldığında Deizm'in hayret verici bir biçimde artışına sebep olan şeyin ne olduğunu sorgulamaktan ziyade yoğun bir şekilde hayatı boyunca belki de hiç karşısına dahi çıkmayacağını bile bile imam hatip liselerinde Arapça metinler ezberletmemizin eğitimde ilerlememize ne tür bir katkısı olduğunu sorgulamak gerekiyor. Sorgulamak kelimesi alelade bir cümlede değinilip geçilecek bir şey değil. İzninizle..

Mini bir test.

-1 ile 9 arasında bir sayı tut.

-Bu sayıyı 9'la çarpın.

-Çıkan sayının birinci ve ikinci basamağındaki rakamları toplayın.

-Çıkan sayının ilk harfiyle bir ülke ismi düşünün.

-O ülkenin sondan üçüncü harfiyle bir şehir ismi düşünün.

-O şehrin sondan üçüncü harfiyle bir hayvan ismi düşünün.

Yazının sonuna bakarak cevaplarınızı kontrol edebilirsiniz.

Göreceksiniz ki karşınızdaki kişi de, eğer Türk'le aynı şeyleri düşünmüş olacak.***

Neden mi?

Belirli bir kalıp ve tipte kültürün içinden kültür robotu olarak çıkmaktayız. Felsefe kelimesinden korkan bir toplum yapımız var. Felsefe dersini 12. Sınıfta konuları üstünkörü bir şekilde değinip geçilen konulara indirgeyip konuyu kapatıyoruz. Dante gibi ortasına geldiğim ömrümde bu gün bile ne giyeceğimize başkaları karar verirken bu kısmı çok uzatmadan farklı düşünmeyi farklı alternatifleri ve esnek olmayı öğretmemiz gerekiyor. Başka bir tabirle Marjinalliği.

Ülke olarak eğitimimizin genel amaçları:

“Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmeyi”,

Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.****

Peki,ülke olarak amaçladığımızın neresindeyiz. Kâğıt üzerinde çok güzel görünen amaçlarımız olmasına rağmen pratikte yeterli düzeyde gerçekleştirildiğini ne yazık ki görmek mümkün olmuyor. Eğitim adına reform olarak ders kitaplarını ücretsiz dağıtmamız söyleniyor. Şahsi görüşüm ve gözlemlerim bunun maddi imkânsızlıklar yaşayan öğrenciler için çok faydalı bir girişim olmasının yanında daha önceleri kitaplara gösterdiğimiz saygı ve emeğin kaybolmasına ve öğrencilerin gözünde kıymetsizleşmesine sebebiyet vermiştir. Tüm bu dalların yanlış yönler uzanmasını sağlayan asıl mesele ülke olarak milli bir eğitim sistemimizin olmayışı ve her yerden bir parça kırarak bir iskelet oluşturmaya çalışmamız. Yanlış örneklem seçimidir. Örneğin, yol gösterici faaliyet görmesi gerekirken uygun olmadığı halde kendimizde de uygulamaya çalışmamız işi içinden çıkılmaz noktalara sürüklüyor. Muhakkak örnek alınması gerekiyor fakat bu örnek çerçevesinde kendi eğitim sistemimizi oluşturmamız gerekiyor.

Dönemin Başbakanı Turgut Özal zamanında gerçekleşmiş bir olay şöyle anlatılır: Japon eğitim uzmanları gelmiş ve ülkemizin eğitim sistemini incelemiş, Sayın Özal'ın bürokratlarının da hazır bulunduğu bir ortamda raporlarını sunmuş ve sonuç olarak şunu söylemişlerdi: “Sizin eğitim sisteminizde milli ruh yok!” Turgut Özal'ın “Nasıl?” sorusu üzerine şunu anlatmışlardı: “Biz Japonya'da okula başlayacak çocuklarımıza milli ruh şoklaması yaparız. Onları önce toplu halde hızlı trenlere bindirir, dev fabrikalarımızı, teknoloji merkezlerimizi gezdirir ülkemizin gücünü gösteririz. Sonra

da bu yavrularımızı alır Hiroşima ve Nagazagi'ye götürür, orada atom bombası atılan ve yıllardır ot dahi bitmeyen alanları gösterir deriz ki: Eğer siz çalışmaz, bilinçlenmez ve az önce gördüğünüz teknolojiye sahip olmak için çalışmazsanız sonunuz böyle olur.”

Bürokratlardan biri atılır: “Ama bizim Hiroşima'mız yok ki!”

Japon uzmanın cevabı tokat gibidir: “Sizin Çanakkale'niz on Hiroşima eder!”

Bu bağlamda bakış açımızı veya baktığımız yeri değiştirmemiz gerekiyor galiba. Gazi Mustafa Kemal'in 'Muhtaç olduğumuz kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.' Sözünden hareketle aslında var olan bir potansiyeli kullanmadığımız ve değerlendiremediğimiz anlaşılmakta. Bilgi eksiği olmadığı halde bunları yaşama aktaramayan öğrencilerin varlığı bunun gayet açık bir göstergesi. Gençlerimizde bir amaç bir bilinç oluşturma sıkıntısı yaşamaktayız. Ne isterlerse onlara hazır bir şekilde sunarak onlara ne kadar büyük kötülük ettiğimizin farkına varmamız gerekiyor.

Örnek almakta yönümüzü batıdan önce çevirmemiz gereken yerlerin olduğunu düşünüyorum. Japonya bunlardan biri nüfus yapısı gerekse toplumsal yapı açısından benzerlikler çok fazla. En büyük problemimiz özümüzü kaybetmemiz, ve özünde kalma konusunda ilk sıralarda sayılabilecek ülkelerden biridir Japonya.

Nitekim Mehmet Akif Ersoy'un; *****

Siz gidin, saffet-i islam'ı Japonlar'da görün!
O küçük boylu, büyük milletin efradı bugün,

Müslümanlıktaki erkan-ı sıyanette ferid;
Müslüman demek için eksiği ancak tevhid.

Doğruluk, ahde vefa, va'de sadakat, şefkat;
Acizin hakkını i'laya samimi gayret;

En ufak şeyle kanaat, çoğa kudret varken;
Yine ifrat ile vermek, veren eller darken;

Şiirinden hareket edersek ortak çok noktamızın olduğunu kolaylıkla görebiliriz.

Bakmamız gereken bir diğer ülke ise Singapur, eğitim sisteminden kısaca bahsedecek olursak yanlış yaptığımız noktalar daha belirginleşecektir.

Bu ada devletinin eğitimini ayakta tutan yegâne şey; sıkı öğretim yöntemleri ve mükemmel öğretmenler. Singapur adası 1965'te bağımsız bir ülke haline geldiğinde, daha az arkadaşı ve daha az doğal kaynağı olmasına rağmen dünyanın en büyük ticaret ve finans merkezlerinden biri olmasını sağlayan şey İlk Başbakan Lee KuanYew'in stratejisiydi:

“Singapur'un yalnızca mevcut doğal kaynağını olan -halkını- geliştirmek”.

Bugün Singapur'un eğitim sistemi dünyanın en iyisi olarak kabul edilmektedir. Ülke, başlıca üç matematik kategorisinde, okuma ve fen derslerinde, OECD'nin, onlarca ülkede 15 yaşındaki bir düzine çocuktan oluşan bir ekibe uygulanan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programının (PISA)'da en üst sıralarında yer almaktadır. Singapurlu öğrenciler kabaca Amerikalı akranlarından matematikte üç yıl ileridedir. Singapur, küçük çocukların sınavlarında da benzer şekilde başarılıdır ve en iyi okullarının mezunları dünyanın en iyi üniversitelerine dağılmış durumdadırlar.

Ada devletinin dünyaya öğretecek çok şeyi var ama diğer ülkeler isteksiz aynı öğrenciler gibi. Bunun bir nedeni Singapur'un sınıfa lider öğretmenlerle birlikte geleneksel pedagojiyi desteklemesidir. Bu, birçok reformcunun daha gevşek, daha “ilerici” bir öğretimi tercih etmesinin aksine, çocukları kendileri için öğrenmeye teşvik etmeyi amaçlar. Ancak Singapur, akademik parlaklığın kişisel becerilerinden gelmediğini gösteriyor. 2015'te Singapurlu öğrenciler, işbirlikçi problem çözme, okuma ve bilimde olduğundan daha iyi puan almak için tasarlanmış yeni bir PISA sıralamasında da ilk sırada yer aldı. Ayrıca öğrenciler, Finlandiya'daki çocuklardan çok daha mutlu olduklarını bildirdiler. Eğitimciler ise, geleneksel öğretim yöntemleriyle olağanüstü sonuçlar elde etmenin bir örneği olarak gördükleri bir ülke olduklarını bildirdiler. Başarılarıyla yetinmeyen Singapur şimdi üretkenliği geliştirmek ve stresi azaltmak için reformlar başlatıyor. Bu bir başarısızlık belirtisi değil, eğitim reformuna aşamalı olarak kanıta dayalı bir yaklaşım değil, Singapur'un dünyanın geri kalanına sunduğu üç dersten bir tanesi.

Diğer ülkelerin çoğu zaman parça parça ve eşgüdümlü reformları çıkardığı yerlerde, Singapur sisteme bir bütün olarak bakmaya çalışır. Eğitim araştırmasına büyük yatırım yapar. Tüm reformlar, sonuçları ortaya çıkmadan önce titizlikle denetlenerek test edilir. Okullarda yeni fikirlerin ve sonuçların nasıl uygulanması gerektiğine yakından dikkat edilir. Dikkatlice geliştirilen ders kitapları, çalışma sayfaları ve çalışılan örnekler – genellikle Batı’da modası geçmiş olarak görülen uygulamalar – sınıfa uzmanlık kazandırmak için kullanılır. Sonuç, değerlendirmeler, hesap verebilirlik ve öğretim stilleri arasında iyi bir uyumluluktur.

İkinci ders, Amerika’nın ve İngiltere’nin zaten bir dereceye kadar yaptığı gibi, Singapur’un öğretime, özellikle matematiğe özgü yaklaşımını benimsemektir. Daha dar ama daha derin bir müfredat vurguluyor ve tüm bir sınıfın ders programı boyunca ilerlemesini sağlamaya çalışıyor. Mücadele eden öğrenciler, kendilerini sürdürmelerine yardımcı olmak için zorunlu ek dersler alırlar; daha az yetenekli olanlar bile nispeten bu sebepten daha iyi sonuçlar elde edebiliyorlar. İngiltere’de 2016’da yapılan bir analiz, Singapur yaklaşımının, geçiş sürecinde bir miktar sulandırılmış olmasına rağmen, sonuçları artırdığını ortaya koydu.

Üçüncü ve en önemli ders, mükemmel öğretmenler geliştirmeye odaklanmaktır. Singapur’da öğretmenler, en son teknikleri takip etmek için yılda 100 saat eğitim alıyorlar. Hükümet de onlara iyi para ödüyor. Daha büyük sınıflara olan ihtiyacı kabul ederler (ortalama OECD’deki 24’le karşılaştırıldığında, 36 öğrencidir). Daha iyisi ise şu; vasat öğretmenlere küçük-cılız sınıflar verilirken mükemmel öğretmen dediklerine daha büyük ve kalabalık sınıflar verirler. Kendini geliştirmek ve ilerletmek isteyen öğretmenler, öğretmen eğitimlerine katılarak daha iyi pozisyonlara - okulların bürokratik yükünü almadan- gelebilirler, “Uzman öğretmen” olurlar. En iyi öğretmenler, eğitim bakanlığının ikramiyeleri ile ödüllendirilirler. Genel olarak, öğretmenlere özel sektör mesleklerindeki meslektaşları ile aynı şekilde ödeme yapılır. Öğretmenler ayrıca sıkı yıllık performans değerlendirmelerine tabidir.

Dünyada eğitim çok daha iyi olabilir, tabi Singapur’un eğitim için yaptığı ödevleri yapan olursa...*****

İlk soruyu tekrar sormak istiyorum: Eğitimde neyi doğru yapıyoruz? Veya şöyle sorayım: Ülkemizde Eğitim sistemimiz nasıldır? Kötü demek büyük acımasızlık. Fakat tek kelime ile söylemek gerekirse ‘iyi’ iki kelime ile ‘iyi değil’ üç kelime ile ‘yeterince iyi değil’...

Kaynakça:

*A. Saint de Exupery/Küçük Prens

**Nihat Genç

*** DANİMARKA-RİZE-İNEK “Bu testi Doğan Cüceloğlu'nun kitabı "Gerçek Özgürlük"ten aldım.”

****1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu

***** Mehmet Akif Ersoy- Sefahat

***** The Economist, <https://www.economist.com/leaders/2018/08/30/what-other-countries-can-learn-from-singapores-schools>